

7. Дурдинець В. В. Боротьба зі злочинністю має бути всеохоплюючою й ефективною// Право України, 2008. - № 1. - С. 27-30.
8. Зелинский А. Ф. Криминальная психология: Науч. -практ. изд. – К. , 1999. – 347 с.
9. Значення професійно-психологічної підготовки у формуванні професійно-важливих якостей працівників дорожньо-патрульної служби ДАІ при забезпеченні безпеки громадян. // Недержавна система безпеки підприємництва як суб'єкт національної безпеки України: Зб. Матеріалів наук. -практ. конф. , Київ, 16-17 трав. 2001 р. – К. : Вид-во Європ. Ун-ту, - 2001. – С. 183-189.
10. Кобець О. В. Професіографічний аналіз діяльності суб'єктів правозастосовної діяльності / О. В. Кобець // Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. – К. : Наук. -метод. центр вищої освіти – 2010. – Вип. 38. - С. 280-286.
11. Кондрюкова В. В. Методика професійно-психологічної підготовки інспекторів дорожньо-патрульної служби ДАІ України. // Актуальні проблеми психології. Том. 1. : Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. – К. : Інститут психології ім. Г. С. Костюка АПН України, 2005. – Ч. 7. – С. 73-78.
12. Кондрюкова В. В. Психологічний аналіз професійної діяльності працівника дорожньо-патрульної служби ДАІ. // Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. / За ред. Максименка С. Д. – К., 2002. – Т. 4, ч. 3. – С. 69-74.
13. Кондрюкова В. В. Психологічні аспекти взаємостосунків інспектора ДАІ з учасниками дорожнього руху. // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України. – К. : Вид-во НАВСУ, – 2001. – № 5. – С. 203-207.

Климова С. А.
слухач магістратури
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

Науковий керівник
кандидат психологічних наук, доцент
Шинкаренко І.О.

ВПЛИВ ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЙ НА ОСОБИСТІТЬ ПРАЦІВНИКА ПОЛІЦІЇ

У сучасних умовах від працівників поліції вимагається: посилення професійного потенціалу, забезпечення психологічної готовності до екстремальних ситуацій та уміння своєчасно реагувати на ситуацію, захищаючи правопорядок. У період проведення реформування, яке торкається всієї системи правопорядку МВС психологічне навантаження на працівників системи ще більше зростає.

З огляду на професійну діяльність працівників з оперативно-розшуковими функціями, їх служба є найбільш небезпечною та складною. Ці працівники

повинні мати високу мотивацію досягнень, впевненість у собі, позитивну самооцінку, зокрема рішучість, яка близька схильності до ризику [1].

Відповідно до «Закону про Національну поліцію України» ст. 29 «Основні принципи служби в Національній поліції України» одними з основних принципів є професіоналізм, компетентність, ініціативність відданість справі, а також особиста відповідальність за свої власні дії і за незаконність або бездіяльність.

Тому в екстремальних ситуаціях, коли обмаль часу для прийняття рішень та дій рівень професіоналізму, компетентності є запорукою позитивного результату в випадках ризику.

Ризик – це поняття, яке залежить від емоційної стійкості, від особистісних особливостей особистості, від його інтелектуальних здібностей та деяких інших. Динамічні особливості психічної діяльності залежать від емоції і від волі. Тому вони визначаються відношенням емоційних і вольових особливостей. Ризик може бути і необхідним, і невиправданим [3].

Розумна схильність до ризику – це швидкість реакції, вміння орієнтуватися в складній обстановці.

Ризик – ситуативна характеристика діяльності, що полягає в невизначеності її результату і можливих несприятливих наслідках в разі неуспіху [2].

Ризик характеризується можливістю вибору між менш або більш небезпечними для працівника поліції варіантами поведінки, але розрізняються за ступенем їхньої ефективності з погляду досягнення результатів діяльності.

Часто ризиковане поведінка дає змогу досягти мети діяльності швидше й з мінімальними втратами. Самі види ризику різноманітні: ризик зриву рішення службового завдання, ризик одержання стягнення, ризик звільнення з посади, ризик одержання фізичного ушкодження, ризик для свого життя, ризик для свого авторитету й морального престижу й ін. [4].

За даними І. В. Ващенко, коли дії в ситуації ризику працівника поліції спричинюють неочікуваний результат, а негативні наслідки у вирішенні проблем, в певної особистості виникають «особистісні особливості, що визначають схильність до переживання почуття провини» [5].

Реформування системи МВС України є одним із найпріоритетніших моментів на етапі вступу нашої країни на новий ступінь розвитку. Тому і прийнятий закон про Національну поліцію України 7 листопада 2015 року.

У сучасних умовах від працівників поліції вимагається: посилення професійного потенціалу, забезпечення психологічної готовності до екстремальних ситуацій та вміння своєчасно реагувати на ситуацію, захищаючи правопорядок. У період проведення реформування, яке торкається всієї системи

правопорядку МВС психологічне навантаження на працівників системи ще більше зростає.

З огляду на професійну діяльність працівників з оперативно-розшуковими функціями, їх служба є найбільш небезпечною та складною. Ці працівники повинні мати високу мотивацію досягнень, впевненість у собі, позитивну самооцінку, зокрема рішучість, яка близька схильності до ризику [1].

Схильність до ризику особистості можна прогнозувати залежно від показників психодіагностичного обстеження за допомогою тесту СБМДО (стандартизований багатофакторний метод дослідження особистості) [3].

Функція адаптації визначається переважно двома чинниками, а саме: прагненням особистості до самореалізації, до досягнення мети й задоволення потреб у протидії діючим чинникам середовища, що обмежують самореалізацію особистості, а також тенденцію до підвищеного самоконтролю з відмовою від досягнення потреб заради збереження конкретних відносин з оточенням. Перевага показників стеничної самореалізації може спричинювати порушення адаптації за соціально-поведінковим типом насамперед, гіпостеничний стан означає відмову від самореалізації й перевагу соціального тиску і тиску середовища на особистість, що сприяє виникненню невротичного патерну дезадаптації. В разі перенапруження тих й інших тенденцій відбувається взаємне їхнє зниження. Блоканими виявляються невротичний і поведінковий відвідні канали, які відреагували в емоційному реєстрі, що приводить до дезадаптації.

Сьогодні під час тестування широко використовується комп'ютерна інтерпретація, що виявляє огріхи, закладені в тому або іншому виборі правил і кількісних критеріїв оцінки профілю. Ми враховували те, що профіль СБМДО представляє графічне зображення співвідношень кількісних показників базисних шкал, кожна з яких визначає ступінь виразності тієї або іншої особистісної тенденції. У праці Л. М. Собчик наведено, що про схильність до ризику може свідчити за четвертою шкалою профілю методики СБМДО.

Четверта шкала має назву імпульсивності. Як провідна у профілі, розташованому в межах нормативного розкиду, вона виявляє активну особистісну позицію, високу пошукову активність, у структурі мотиваційної направленості – превалювання мотивації досягнення, впевненість і швидке прийняття рішень [5].

Для осіб цієї категорії характерні нетерплячість, схильність до ризику, нестійкі, доволі часто завищені претензії, рівень яких має виражену залежність від одномоментних збуджень і зовнішніх впливів, від успіху та невдач.

Література

1. Барко В. И. Профессиографическое описание основных видов деятельности в ОВД Украины / В. И. Барко. – К.: КНУВД, ГП Типография МВД, 2007.
2. Платонов К. К. Система психологии и теория отражения / К. К. Платонов. – М.: Наука, 1982. – 310 с.

3. Собчик Л. М. Стандартизированный многофакторный метод исследования личности / Л. М. Собчик. – Санкт-Петербург, 2007.
4. Чернікова О. А. Суперництво, ризик, самовпевненість / О. А. Чернікова. – М., 1980. – 104 с.
5. Следков Е. В. Боева психічна травма (клініко-патогенетична динаміка, діагностика, лікувально-реабілітаційні принципи): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. мед. наук / Е. В. Следков. – СПб., 1997. – 48 с.

Могілевська А. Є.
курсант 4 курсу
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

Науковий керівник
кандидат психологічних наук, доцент
Диса О.В.

ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ

Наукова і практична актуальність проблеми дослідження професійної деформації працівників правоохоронних органів полягає у тому, що основна цінність в будь-якому суспільстві – це збереження здоров'я людини, створення умов для успішної адаптації до сучасних умов сьогодення, створення перспектив для подальшої творчої реалізації особистості в професії.

Діяльність правоохоронців завжди пов'язана з високою емоційною напруженістю. У своїй щоденній роботі вони повинні уміти управляти своїми емоційними станами, знаходити ефективні способи для емоційної регуляції та саморегуляції професійної діяльності в напружених ситуаціях.

З огляду на означене, обрана проблематика дослідження потребує необхідності додаткового теоретичного узагальнення та докладного вивчення проблеми професійної деформації працівників правоохоронних органів та шляхів її попередження.

Виконуючи професійні обов'язки протягом декількох років, працівники поліції стикаються з різними негативними впливами з боку інших людей (грубість, крики, протидія розслідуванню, агресія тощо), що викликає негативні емоційні стани та переживання. Негативні емоції, які супроводжують роботу поліцейського можуть призводити до виникнення емоційного вигорання. На наш погляд, саме емоційне вигорання може бути основою для розвитку професійної деформації фахівця.